

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

Leto 2019 - Št. 2

Junij-Julij

TEŽA SLOVENSKEGA JEZIKA

Večkrat se srečamo z vprašanjem, ali se splača govoriti po slovensko? Se učiti slovenščine? In tisti, ki znamo jezik, ga dovolj cenimo, ohranjamo in oblikujemo?

Slovenščina je izmed najbogatejših jezikov. Težka ali ne, odvisno kako in s čim jo primerjamo, ni enostavna a je zelo zanimiva. Slovencev nas je le peščica, če gledamo na svet in naš jezik v teku časa ni izumrl. Obratno, vedno je več zanimanja do našega materinega jezika, ne samo v Evropi ampak na splošno po svetu. Več in več se tudi prevaja in s tem nas tudi drugi spoznavajo.

Moramo ga varovati, hraniti in gojiti. Jezik je del naše identitete, to je pečat človeka, skupno z ohranjanjem šeg in navad. Vse to je naš zaklad in neprecenljiva dediščina. Ni dolgo od tega kar smo lahko ponovno slišali ali prebirali o težavi, ki jo imajo maturanti v Sloveniji, konkretno o šibkosti znanja slovenščine. V današnjem svetu imamo klasike, ki obožujemo fizično obliko knjig, drugim pa bolj ustreza moderni svet in digitalizacija; vsekakor kaže, da so tudi v Sloveniji ključna in najbolj pomembna vzgiba za branje knjig v mladosti, družinsko in pa šolsko okolje.

Nekateri slovenski mediji problematizirajo uspešnost lanskih maturantov pri njihovem pisanju. Rezultati niso spodbudni, saj je lani pri eseju le šest maturantov doseglo maksimalno število točk, pri razčlembi neumetnostnega besedila pa je le en dijak dosegel največje število točk. Državni izpitni center je tako lani poročal, da „sporazumevalna zmožnost kandidatov v slovenskem jeziku še vedno upada“, to pa kljub nekaj višji povprečni oceni esejev. Največje težave dijakom še vedno povzročata jezikovna pravilnost napisanega, ki dosega „daleč najnižje indekse težavnosti“.

Kaj se torej dogaja? Odgovor na vprašanje je precej preprost:

Slovenski dijaki in potemtakem tudi maturanti imajo, po izjavah učiteljev, ki že dolgo spremljajo eno generacijo dijakov za drugo, vse več težav s slovenščino zato, ker preprosto manj berejo.

Ko govorimo o branju, pri tem seveda mislimo poglobljeno branje daljših besedil, se pravi knjig. Vse skupaj se zdi precej logično.

Jezikovna pravilnost napisanega, ustrezno tvorjenje stavkov, gibkost v uporabi ustreznega besedišča in še marsikatera postavka, je pač nekaj, kar si človek pridobiva skozi leta branja, ko se slovenščina v vsej svoji široki pomenskosti prenaša v bralčevo zavest. Ker branje knjig upada, upadata tudi znanje jezika in pisna sposobnost izražanja v njem.

Po vsem napisanem in po naključju bi rekli, da imamo rešitev pred očmi. Ne samo mi, vi in oni, se pravi ves svet, četudi povezan, bi moral več brati, ker se lahko zgodi, da ostane nepismen. Slike govorijo same po sebi a lepo je tudi, da se znamo tudi izraziti in razložiti to kar iz njih sprejmemo. Ni filma, ki bi lahko premagal pisane besede in le pisana beseda govori o tebi.

PAPEŽ FRANČIŠEK IN SLOVENSKI ČEBELNJAK

Kmetijska ministrica dr. Aleksandra Pivca je, ob robu splošne avdiience, papežu Frančišku podarila dva metra visok čebelnjak, ki oblikovno sledi prvinam tradicionalnega slovenskega čebelnjaka. Vsebuje tudi lepe panjske končnice, ki govore o prijateljstvu, družini in življenjski poti. Na ogled je bil postavljen na trgu Sv. Petra, kmalu pa bo stalno mesto našel v papeški poletni rezidenci. Ministrica s sodelavci in predsednik čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč s sodelavci, so s tem dejanjem želeli papežu Frančišku neposredno prenesti sporočilo Svetovnega dneva čebel.

SPOMINI IN MISLI

V soboto 22. junija je Slovenska kulturna akcija organizirala predstavitev knjige *Spomini in misli* Branka Rebozova, v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

Prisotni sta bili žena Ljudmila Drobnič, ki je tudi razstavljala nekaj svojih umetniških slik, ter hčerka Bogomila.

Predsednik SKA je pozdravil navzoče in prosil dr. Jureta Rodeta, da bi blagoslovil obnovljeno dvorano, po stari slovenski navadi, kar je tudi storil. Marjana Pirc je predstavila življenjepisa avtorja in tudi povedala, da je bila knjiga izdana pri tržaški založbi Mladika in prvič predstavljena, 14. marca letos, na Študijskem centru za narodno spravo v Ljubljani. Ta center vodi ga. Andreja Valič Zver.

Branko Rebozov se je rodil leta 1926 v Sevnici in je otroška in mladostna leta preživel v težkih socialnih razmerah. Odraščal je večinoma v salezijanskih zavodih. Po italijanski kapitulaciji septembra 1943, je bil prisilno mobiliziran k partizanom, od katerih je po dveh mesecih pobegnil in se pridružil domobrancem. Z njimi je šel po koncu vojne kot begunec na avstrijsko Koroško, od koder pa ni bil vrnjen v Jugoslavijo, ampak se je rešil in kasneje naselil v Argentini. Ljubezen do Slovenije ga je spremljala vsa leta njegovega bivanja v tujini. V Argentini in Sloveniji je objavljala poezijo in prozo v revijalnem tisku, prevajal mlade slovenske pesnike, ki ustvarjajo v španščini in leta 2012 izdal pesniško zbirko *Črn plamen*

Knjiga *Spomini in misli* je izšla pri založbi Mladika iz Trsta v zbirki *Zapisi iz zdomstva*. Ima 342 strani in 16 dodatnih fotografij. Izšla je že po avtorjevi smrti (saj je g. Rebozov umrl v Buenos Airesu 24. junija leta 2013). V njej se avtor spominja svojih doživetij iz vojnega časa in prvih povojnih let. Kritično razmišlja o revoluciji, partizanstvu, domobranstvu, pa tudi o britanski prevari ob vračanju domobrancev in civilistov v Jugoslavijo ter nemoči slovenskih voditeljev, da bi to preprečili.

V pisnem pričevanju lahko sledimo podrobnemu opisu dogajanja na Vetrinjskem polju, maja 1945, ko je skupaj z domobranci čakal na nadaljnjo usodo. Zanimivo opiše srečanje s srbskim prostovoljcem, sinom Dimitrija Ljotića, ki je uspel zbežati z vlaka, na katerem so bili srbski prostovoljci, ki so jih Angleži poslali nazaj v Jugoslavijo. Ljotić je opozoril Rebozova in mu

povedal, kaj se dogaja z vrnjenimi domobranci, on pa je poskušal o tem seznaniti tudi poveljstvo slovenskega domobranstva. Pri tem je bil neuspešen, še več, grozili so mu celo, da ga bodo zaprli, če bo širil takšne *laži* med vojaki. Skupaj s prijatelji se je odločil za pobeg iz Vetrinja. Pred tem pa je za nasvet in dovoljenje za pobeg prosil še Vuka Rupnika.

V filmu, ki smo ga zatem predstavili je bilo razvidno tudi pričevanje Božidarja Trefalta, Rebozovega prijatelja, ki je z njim preživel medvojne čase. Stike z Rebozovim in njegov pogled na slovenstvo je predstavila tudi bibliotekarka in zgodovinarica dr. Rozina Švent, ki je bila od leta 1982 do upokojitve vodja oddelka Zbirke tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije, ki deluje v okviru Narodne in univerzitetne knjižnice. Ta oddelek je bil pred tem imenovan D – fond, v katerem je bila zbrana tedaj prepovedana literatura.

Po filmu je bila bogata pogostitev in se je razvil prijeten pogovor med prijatelji in znanci. Nekaj izvodov knjige je še na razpolago v pisarni Slovenske kulturne akcije.

KJER STA JEZIK IN NAROD ŠE VEDNO VREDNOTI

Priznam, da o Argentini nisem veliko vedela: da je tja odšlo veliko Slovencev za časa fašizma in po drugi svetovni vojni; tudi iz moje vasi so tja odhajali v petdesetih letih iskat srečo in boljše življenjske pogoje; pa da je to dežela obsežnih ravnin, gavčev in konjev. Kasneje sem vzljubila tango glasbo, ker je tako čustvena in dramatična, da ti ob poslušanju ni vseeno.

Predstava je letos spomladi, kmalu po Veliki noči, postala resničnost: s pisateljem in pesnikom Marijem Čukom sva obiskala Buenos Aires in njegove znamenitosti, predvsem pa sva spoznala Slovence, ki tam živijo.

Prišla sva, da bi predstavila Marijevo literarno bero, njegov zadnji roman Prah, ki je prejel tudi literarno nagrado Vstajenje, in povedala o reviji in založbi Mladika ter o Slovencih v Italiji. Ni bilo pa te enosmernosti, ker sva veliko več prejela, kot pa dala, veliko več izvedela kot povedala, veliko več videla od tistega, kar sva si ogledala, ker se nama je razprl svet slovenske povojne emigracije, ljudi, katerim je jezik vrednota, ki s spoštovanjem in skromnostjo delujejo za slovenstvo, predvsem pa domovino – Slovenijo – ljubijo, iskreno in pošteno. S prostovoljnim delom so ustvarili čudež, ki ima različna imena.

Prvi stik s Slovenci je bil na buenosaireškem letališču. Tam naju je pričakala Mirjam Oblak. Veliko nama je povedala o slovenskih ljudeh in kulturnem delovanju v domovih v Buenos Airesu, tako veliko, da se mi je v mislih ustvarila nejasna slika, ki pa se je v naslednjih dneh zbistрила. Oziroma že isto jutro, ko sva se srečala z argentinskim pesnikom in prevajalcem Damijanom Ahlinom, predsednikom Slovenske kulturne akcije, ki ima svoj sedež v Slovenski hiši. Pripravil je brošuro, v kateri je objavil nekaj Marijevih pesmi in odlomek iz romana Prah v izvorniku in v svojem španskem prevodu, skupaj z osnovnimi biografskimi podatki. Tudi zgibanko o Mladiki je pripravil, prav tako v dveh jezikih. Prvi dan je tako potekel v znamenju ustvarjanja novih stikov in prvega ogleda mesta.

Naslednji dan smo imeli srečanje na buenosaireški filozofski fakulteti, in sicer s slušatelji lektorata slovenščine. Sobota je bila bogata, obiskali smo radijsko oddajo okence v Slovenijo. Popoldne je bil na vrsti obisk Slovenske hiše gradili

so jo dvajset let, od 1954 do 1974, s podporo raznih dobrotnikov. V njej ima sedež Slovenska kulturna akcija – Damijan Ahlin nama je razkazal arhiv, v katerem so zbrane vse številke revije Meddobje in druge publikacije, ki jih je SKA izdajala in so bile v Jugoslaviji prepovedane. Med drugim smo tudi obiskali Naš Dom San Justo in Slomškov Dom.

Argentina nama bo ostala v srcu kot prijazna dežela prijaznih ljudi. Prisluhnila sva mnogim pretresljivim zgodbam, razbrala bolečino, ki jo je povzročila izguba domovine in najdražjih, beg v tujo deželo, senca smrti. Bolečino so uspeli skriti v najbolj oddaljene koticke svoje duše, čeprav je še vedno tam in se ni poglela, a je malo manj glasna. Naredili so čudež v novem svetu s pomočjo jezika, vere in zaverovanosti vanj, ker je jezik vrednota in delovanje za skupno dobro ni podvrženo zasebni koristi.

Nadia Roncelli

PISATELJ DRAGO JANČAR V ARGENTINI

Srečanje s prijateljem je lepo, če je pa poleg tega še dober človek in izreden pisatelj, je pa še večje veselje.

Drago je imel prvo javno predstavitev za Slovence, prvo srečanje, ki ga je organizirala Slovenska kulturna akcija, v nedeljo 9. junija. Precej ljudi se je udeležilo, poslušalo zanimivosti o knjigi "Postaje" in "To noč sem jo videl", pa tudi spraševalo in povedalo svoj vidik v zvezi z revolucijo na slovenskem, saj se je na neki način tudi to obravnavalo. Prava debata je prišla na dan med avtorjem in poslušalci in srečanje se je razleglo kar dolgo v noč. Želja je bila, da bi prišlo čim več Slovencev in potomcev. Žal zgloda, da ni bilo pravega zanimanja, čeprav smo že navajeni, da naša srečanja niso množično obiskana. Treba bi bilo premisliti „zakaj“? Zakaj se ne približajo člani drugih slovenskih ustanov? Škoda, ker nimaš vsak dan take prilpžnosti, da bi poslušal osebo, ki je znana in priznana po celem svetu ... Skratka: bilo je lepo, zanimivo, bogato, imeli smo pogostitev, Drago je podpisoval knjige in kramljal z vsemi, kljub utrujenosti, saj je šele tisti dan opoldan stopil na argentinska tla.

V naslednjih dneh je imel srečanje z lastnikom založbe pri kateri je bil izdan argentinski prevod knjige "To noč sem jo videl", bila je tiskovna konferenca z novinarji raznih medijev; ogledal si je Muzej v predsedniški palači in še druge točke v Buenos Airesu; v sredo 12. je pa predstavil prevod knjige v narodni knjižnici. Naslednji dan je odpotoval v Cordobo, kjer si je ogledal nekaj zanimivosti in se predstavil na Cordobskem zakonodajnem dvorcu. V petek je odletel v Mendoza, kjer se je tokrat predstavil na Filozofski fakulteti državne Univerze Cuya. Srečanje s Mendoščani je pa bilo imenitno. Ljubeznivo so nas gostili, peljali v vinsko klet Catena Zapata, v Potrerillos, v mesto. Imel je tudi predavanje v slovenskem društvu. Tam je predstavil knjige in njemu na čast je zapel Mendoški oktet.

Veliko sva se pogovarjala, smejala, načrtovala, skupaj potovala ...

Vesel sem bil njegovega obiska, vesel sem bil stika z njim. Drago Jančar je človek, ki takoj zazna kaj se resnično dogaja, takoj spozna kdo je iskren in kdo ni, in zato sva tudi prijatelja ...

Damijan Ahlin.

PESMI MOJIH DOMOVIN

Slovenski in argentinski samospevi so se vezali nepozabno v veliki dvorani Slovenske Filharmonije 4. Julija, ko sta se basbaritonist **Marko Fink** in **Nejc Lavrenčič** (klavir) predstavila v okviru prireditve *Dobrodošli doma*, pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Obširni program v dveh delih je obsegal:

Carlos Guastavino: iz cikla "*Flores argentinas*" / "*Argentinske cvetlice*"; Cortadera, plumerito; El clavel del aire; Campanilla, kam hitiš?; Flor de aguapé; Aromito, flor de tusca. Bailecito za klavir; **Lucijan Marija Škerjanc:** Lento affettuoso iz Sonate za klavir; **Canciones populares / Argentinske ljudske:** Abismo de sed; Pampamapa; El labrador y el pobre; Bonita rama de sauce; **Stanko Premrl:** Kmetiška; **Josip Michl:** Pevcu; **Davorin Jenko:** Strunam; **Josip Pavčič:** Dedek samonog; **Benjamin Ipavec:** Božji volek; **Anton Lajovic:** Mesec v izbi; **Fran Gerbič:** Pojdem na prejo; **Janko Ravnik:** Sva z lub'co na jarmak hodiva; **Anton Nagele:** Pa j' upihnila luč; Pod klančkom sva se srečala; Je pa krajčec posvava.

Marko Fink je sodeloval pri snemanju številnih zgoščenk z deli Puccinija, Haydna, Bacha, Mozarta, Martina, Rossinija, Fauréja, Marxsena, Händla, Schumanna, Schuberta idr. Za posnetek Schubertovega cikla *Die Winterreise* (Zimsko popotovanje) je leta 1998 v Parizu prejel nagrado Zlati Orfej. Zgoščenka Mozartove *Die Zauberflöte* (Čarobna piščal), kjer Marko poje vlogo Sarastra, je osvojila glasbeno nagrado BBC; zgoščenki *Canciones argentinas* in

Händlova *Agrippina* (Claudio) pa sta bili nominirani za nagrado Grammy. Je dvakratni prejemnik nagrade Prešernovega sklada: leta 1999 jo je prejel za komorne dosežke, še posebej za izvedbo pesemskega cikla *Schwanengesang* (Labodji spev) Franza Schuberta, 2013 pa skupaj s sestro Bernardo za ploščo *Slovenija!* Leta 2017 je prejel nagrado Sama Smrkolja za umetniške dosežke na opernem področju, ki jo podeljuje Slovensko komorno glasbeno gledališče

Nejc Lavrenčič je prejemnik več nagrad na mednarodnih tekmovanjih, priznanj za ustvarjalnost in štipendij. Redno snema za Radio Slovenija. Deluje koncertno in pedagoško na področju klavirske in komorne igre ter interpretacije samospeva. Je umetniški vodja Kulturno umetniškega zavoda PerArtem in koncertnega cikla Glas iz davnine v SNG in Operi Maribor ter Muzeju novejši zgodovine Slovenije v Ljubljani.

Argentinska besedila je prevedla Marija Fink.

 Dobrodošli doma
2019

Koncert basbanitonista
MARCOSA FINKA

Pesmi mojih domovin
Slovenski in argentinski samospevi

četrtek, 4. julija 2019, ob 20.30
v veliki dvorani Slovenske filharmonije

ob spremljavi
Nejca Lavrenčiča na klavirju

S podpora Ureda za Slovence v tujini in za svet
Vstop je prost. Vstopnice lahko dvignete uro pred koncertom v Slovenski filharmoniji.

Ljubljana, 2019

Ray Bradbury je napisal:

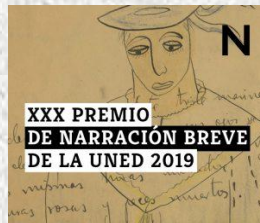
„Rad primem knjigo, jo čutim, jo nesem, čutim njen vonj ... Tega ne moreš storiti z računalnikom!”

NOVI LITERARNI USPEH

Na madridskem knjižnem sejmu in ob predsedovanju Ricardo Mairala Usóna, rektorja UNED-a, so se 11. junija letos podelile literarne nagrade. Prvo nagrado za kratke zgodbe sta prejela:

Alejandra Alicia Laurencich -avtorica zgodbe Mercedo.
Juan Gaitán (kategorija UNED) avtor zgodbe Sedem besed.

ZGODBA O ZDRAVLJICI ALI - ZDRAVICA

Zgodba o Zdravljici je zgodba delovanja človeškega genija in življenjskih slučajev, kot tudi pravih zasnov usode. Trije veliki možje, trije geniji, vsak na svojem področju, so se v duhu srečali v različnih časih in sestavili enega izmed največjih državnih simbolov – slovensko himno.

Začelo se je pri Matiju Vrtovcu in njegovi želji, napisati hvalnico trti, slednjo je na njegovo pobudo spisal sam France Prešeren, ta pa je poleg tradicije napitnice, dobila še samosvoj svobodomiselni značaj, ki je oznanjal to, kar svet iz dneva v dan izgublja. Krono je pesmi nadel veliki sin Podnanosa – Stanko Premrl, ki jo je uglasbil še kot študent glasbe. Vrtovec, ki je kot duhovnik služboval v Podnanosu, Prešeren, ki naj bi Vrtovca obiskal v Podnanosu ter Stanko Premrl, ki se je v vasi pod Nanosom rodil, so torej tvorci tega, kar nas spremlja na kulturnih, protokolarnih, pietetnih in športnih dogodkih ter prireditvah. Napajalo jih ni zgolj navdušenje, temveč tudi pregovorna slovenska trma, ustvariti nekaj samosvojega. Zgodba o uspehu je obrodila himno, ki se danes razlega širom sveta.

Ta melodija je bila prvič izvedena pred malo več kot 100 leti, v ljubljanski dvorani Union 18. novembra 1917, pod taktirko Mateja Hubada na prireditvi slovenske matice.

Kraj Podnanos, znan tudi kot Šembid, velja kot rojstni kraj slovenske himne, saj sta prav tu živeli kar dve pomembni osebnosti, ki sta ji dali velik pečat. Leta 2016 so začeli s snemanjem filma, ki je bil posnet v organizaciji Turističnega društva Podnanos in Občine Vipava pod vodstvom mladega režiserja in scenarista Nejca Furlana. Pri snemanju filma je sodelovalo okrog 150 igralcev. Glavne vloge so odigrali člani dramske skupine s številni nadarjenimi igralci iz Podnanosa in okolice. Premierno so ga uprizorili pred dvema letoma.

INTERVJU, KI TRAJA OSEMNAJST LET

Konec maja je pri založbi Beletrina izšla knjiga *Dohojene stopinje*, sestavljena v obliki pogovora literarnega zgodovinarja Franceta Pibernika s pisateljem Zorkom Simčičem. Pogovor sta začela snemati leta 2000, s časovnimi razmiki pa ga končala leta 2018. Roman je na skoraj 500 straneh, opremljen tudi s fotografijami iz pisateljevega življenja. V torek, 18. junija, so knjigo predstavili v dvorani Slovenske matice.

Simčič bo letos novembra dopolnil 98 let, opisal je delo s sledečimi besedami: *Knjiga je življenjepis, ampak predvsem v povezavi z mojim književnim delom. Povezana je z literaturo in časi, v katerih sem pisal. Tako da mislim, da je bolj kot moj življenjepis knjiga življenjepis slovenske književnosti. Je moj pogled na slovensko književnost, moj pogled na slovenstvo, moj pogled na svet.*

85 LET ŽIVLJENJA V POPOLNI GLASBI

Lučka Kralj Jerman se je rodila v Gorici 4. junija 1934 v družini politika dr. Janka Kralja in Anice Simčič. Takrat je bil njen oče dr. Janko Kralj voditelj številne podtalne struje krščanskih socialcev na terenu in pod hudim fašističnim pritiskom. Po očetovi smrti se je vrnila z družino v Gorico. Tam je Lučka Kralj obiskovala slovensko gimnazijo in nadaljevala glasbeno šolo. Leta 1948 je z mamo, sestro in mlajšim bratom emigrirala v Argentino, v Buenos Aires. Konec leta 1954 se je poročila s Francetom Jermanom. V družini se jima je rodilo pet otrok, trije fantje in dve dekleti, ki so odraščali v patagonskem mestu Bariloče, ob jezeru pod Andi. Nenadna smrt moža in očeta je presenetila družino leta 1980. Po letu 1962 je Lučka Kralj Jerman nadaljevala s študijem glasbe v smeri zborovodstva in moderne glasbene pedagogike. Leta 1964 je v Bariločah sprejela pouk glasbe na angleški osnovni šoli Woodville in tam ustanovila otroški pevski zbor. Leta 1968 je na povabilo mestne občine ustanovila otroški zbor Niños cantores de Bariloche.

Za dolgo in bogato delovno življensko glasbeno pot je bila deležna priznanja in odlikovanja. Senatorica Silvina García Larraburu je častno omembo Dominga Faustina Sarmienta predstavila Lučki Kralj za njeno neutrudno socialno in kulturno delo, avgusta 2015. Pred leti je prejela tudi Gallusovo listino.

Dolgoletno zbiranje gradiva o Janku Kralju in branje povojne zgodovine jo je privedlo do prepričanja, da mora nekaj prispevati k osvetlitvi resnice in v poklon pogumnim ljudem, ki so se za svobodo svojega naroda borili in ostali skoraj nepoznani. Zato je napisala knjigo.

KOT AKADEMIK IZ LJUBLJANE NA PRINCETON

V soboto 13. julija smo mu lahko sledili na radijski oddaji »Okence v Slovenijo«; gostoval je v Argentini le teden dni. Res zanimiv primer. Doktorat na Massachusetts Institute of Technology (MIT), postdoktorski študij na Harvardu, profesorsko mesto na Princetonu. Ob tem pa veliko športa – od košarke in teka do hokeja in ameriškega nogometa. „Nekateri mislijo, da je treba neprestano delati, potem pa izgorijo. Jaz moram vedno nekaj narediti tudi zase. Uživam v športu“, pravi fizik Andrej Košmrlj, ki je v otroštvu 8 let treniral tudi smučarske skoke.

Andrej Košmrlj je Ljubljčan, hodil je na bežigrasjsko gimnazijo in tudi dodiplomski študij fizike končal v Ljubljani. Bil je eden najboljših študentov v letniku, zato je želel doktorski študij opraviti na kateri od najboljših univerz na svetu. Če mu to ne bi uspelo, bi brez težav ostal v Sloveniji, pravi. „A imel sem srečo, da so me sprejeli na Massachusetts Institute of Technology (MIT), ki je ena od najboljših univerz na svetu, na doktorat iz fizike“. Za postdoktorski študij se je zanimal kjerkoli po svetu. A svetovali so mu, da če želi biti profesor v ZDA, bo najlažje, če opravi postdoktorski študij v ZDA. Iz ZDA v Evropo bi še vedno lahko šel, iz Evrope v ZDA pa težje.

Prijavil se je na prestižne štipendije, a mu ni uspelo. V komisiji na Harvardu pa je bil nek zelo priznan profesor nad njim tako navdušen, da mu je ponudil mesto za postdoktorski študij pri njem osebno.

Zdaj je drugo leto profesor na Univerzi Princeton, na fakulteti za strojništvo in vesoljski inženiring. Predava dodiplomski predmet o mehaniki trdnih snovi, ki je na programu v drugem letniku študija strojnega inženirstva; v prihodnjem semestru pa podiplomski predmet o tem, kaj se lahko naučimo iz biologije za izdelavo in načrtovanje majhnih naprav.

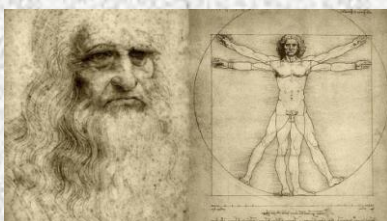

Na Princetonu bo ostal še nekaj let kot t. i. assistant professor (v Sloveniji bi bil docent), saj je na preizkusni dobi (tenure track). „Na koncu bodo zbirali priporočilna pisma profesorjev, ki so vodilni na svetu na mojem področju raziskav, pregledali bodo, kako študenti vrednotijo moja predavanja, ter ocenili obseg sredstev, ki sem jih na razpisih dobil za raziskave. Po šestih letih se bodo odločili, ali mi bodo dali stalno profesorsko mesto.”

A imel je tudi smolo s poškodbo kolena. Po fizioterapijah je v začetni fazi lahko tekel naravnost, ni pa mogel ostro zavijati. „Zato sem začel resneje trenirati tek. Za bostonski maraton se je treba kvalificirati.” Zato se je najprej prijavil na maraton v New Yorku, ker tam tekmovalce izžrebajo. „Imel sem srečo, bil sem izžreban. Imel sem pol leta, da se pripravim. Ker sem takrat tekel okoli 3 ure, sem imel dovolj dober čas, da sem se lahko prijavil tudi na prestižni bostonski maraton.” Do danes je pretekel že deset maratonov, bostonskega kar petkrat, prvega pa v Ljubljani, ko je imel 19 let – „čisto iz firbca”. Dvakrat je tekel maraton tudi v Chicagu.

LEONARDO DA VINCI JE RAZISKOVAL TUDI V SLOVENIJI

Letos mineva natanko 500 let od smrti enega največjih umov vseh časov, **Leonarda Da Vincija**. Čeprav se zdi, da o njem vemo že vse in da so v polovici tisočletja, ki je minila od njegove smrti, dognali prav vse skrivnosti o njem, še zdaleč ni tako. Na tisoč in tisoč straneh njegovih znamenitih beležnic se skriva še marsikaj, kar tudi zadnja leta odkrivajo raziskovalci njegove zapuščine. Eden izmed teh je tudi Alessandro Vezzosi, ki je pred leti obiskal Slovenijo in takrat razkril nova dejstva in dokaze, povezane z Leonardovim obiskom območja, na katerem je danes Slovenija. Odkril je namreč, da je Da Vincija kot izvedenca za vojaške zadeve leta 1500 v naše kraje poslala Beneška republika. Imel je nalogo, da kot vojaški inženir preuči možnosti za ustavitev morebitnega vpada Turkov skozi Vipavsko dolino v nižine severne Italije.

ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE V CERKLJAH

Ko so se na cesti skozi Cerklje začela gradbena dela konec junija, je naključni mimoidoči opazil nekaj nenavadnega. Na pomoč so priskočili arheologi, ki jih je čakala nenadejana najdba: več kot 30 slovanskih grobov iz 11. stoletja ter ostanke zidu iz časa turških vpadov. Našli so tudi več bronastih predmetov. To je prvi dokaz slovanske nasebine na tem območju.

Slovenske kulturna akcija vabi na predstavitev filma

ZDRAVICA

v soboto 20. Julija ob 17:00 uri
v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

ska.novice@gmail.com

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovana

Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina

Urejuje ga odbor, v koordinaciji tajništva. Edición: Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario.

Tiskana oblika izhaja s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.